

Dagvlindermonitoring 2025

**KNNV Dagvlinderwerkgroep
Zuid-Kennemerland**

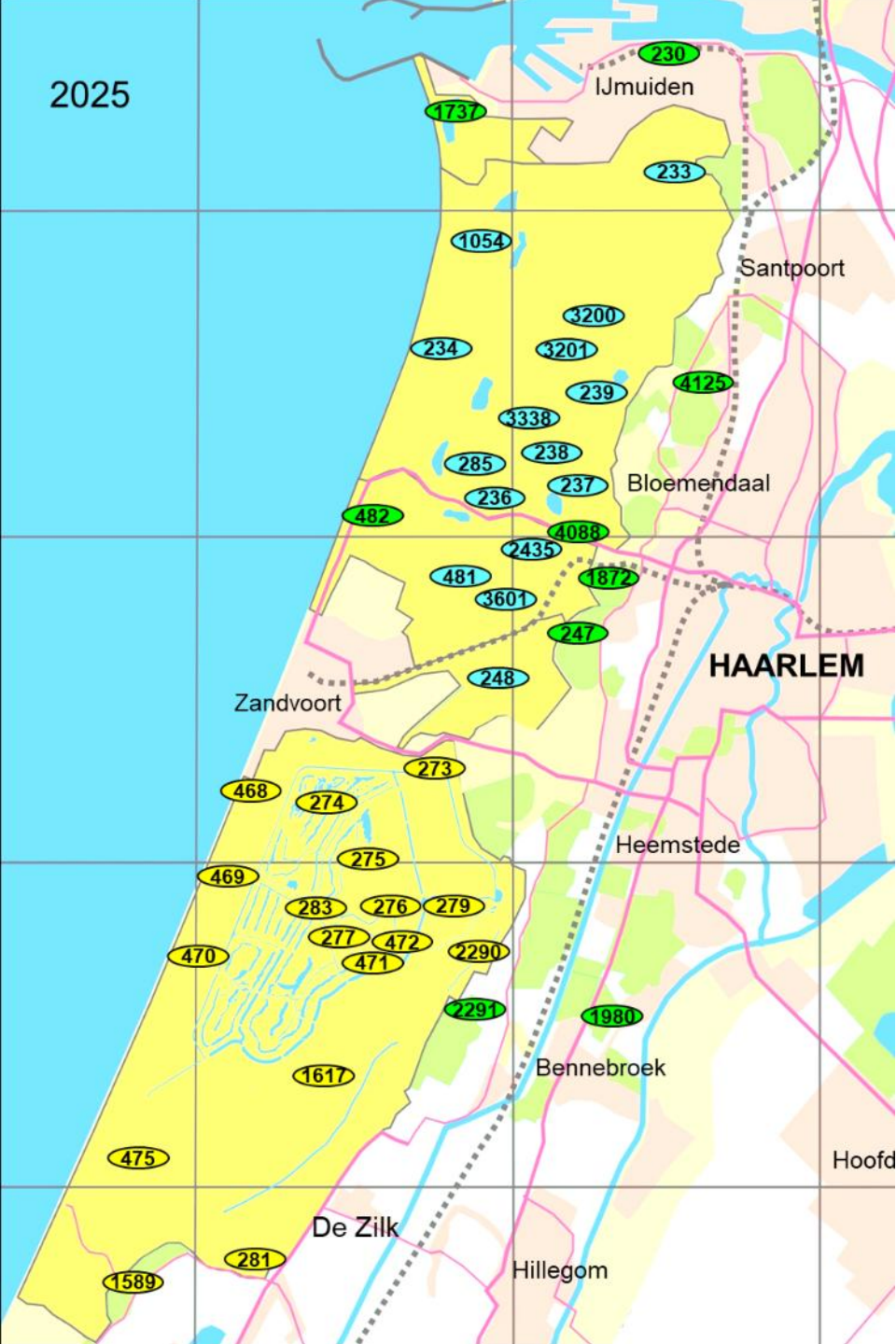
De werkgroep in het veld

haarlem.knnv.nl/werkgroep/dagvlinderwerkgroep-zuid-kennemerland

Opleving van activiteit in jaargang 33

- Nieuwe tellers erbij
- Nieuwe routes uitgezet:
- Duintuin bij het Koevlak, Kennemerduinen gerealiseerd en vlinderroute uitgezet
- Vlinderroute uitgezet in Thijsse's Hof, 100 jaar
- Extra routes NPZK erbij:
- Kennemerduinen: Pompstation Noord, Klein Doornen, Heilige Land
- Kraansvlak: Meertje van Burdet
- Oude routes opnieuw gelopen: Overplaats (Heemstede) en Oosterplas (Kennemerduinen)

2025

Verdeling van routes

- 41 routes totaal
- 671 secties dat is **33,5 kilometer teltransect**

AWD: 17 routes geel, 278 secties

- 20 weken geteld

NPZK duin: 15 routes blauw, 259 secties

- 19 weken

Duinrand: 9 routes groen, 134 secties

- 20 weken

Ecoducten: 3 routes, 14 secties

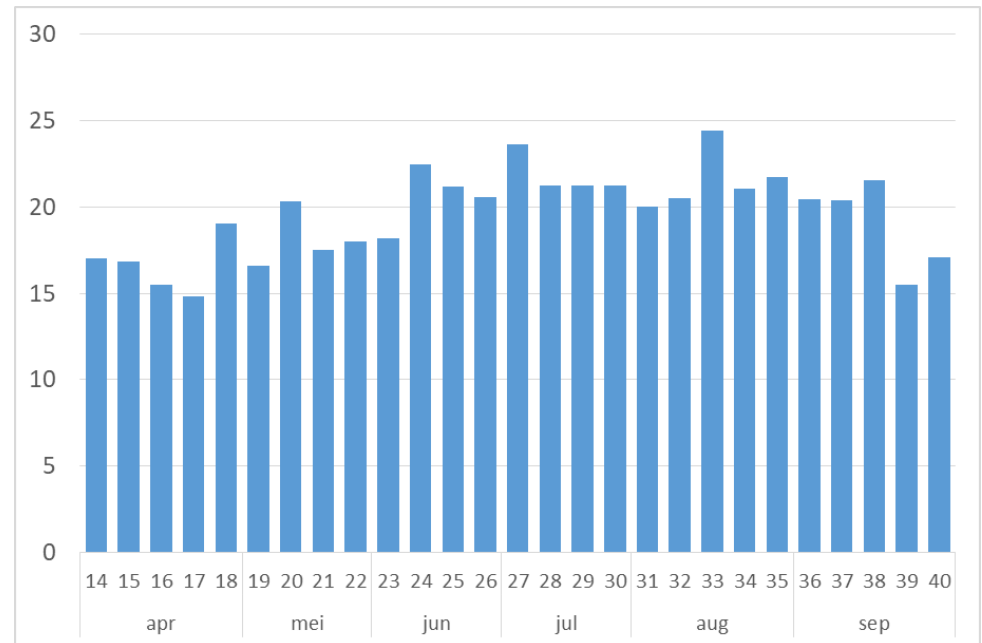
- 12 weken
- 9 soorten per route
- Einde project 2025

De tellingen en het weer

- Gem. ruim 19 weken (max 27) geteld tussen 1 april en 1 oktober
- Grote invloed van het weer op de vliegtijd van vlinders en de duur van generaties

Het vlinderseizoen 2025

- Winter en voorjaar droog en zonnig
- Lente: zeer zonnig en **extreem droog**
- Zomer: zeer warm, zonnig en droog
- **Twee hittegolven**: begin juli en half augustus
- September wisselvallig en ook mooi weer

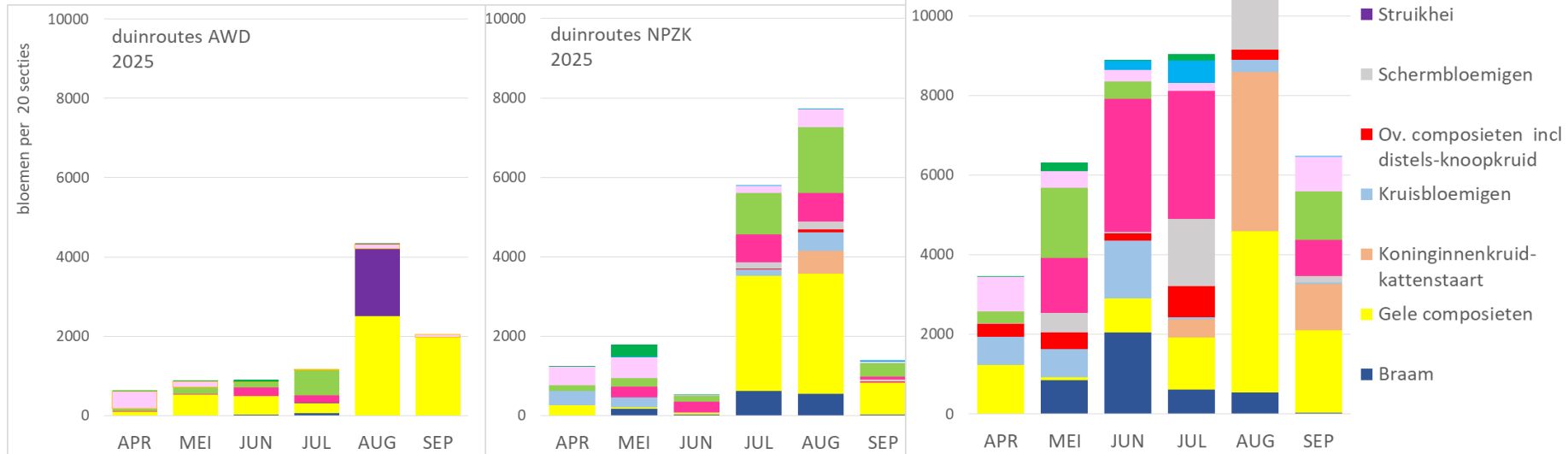

Gelijkmatige temperatuur tijdens het tellen:
gem. 19,8 °C, bewolking 2,6 en windkracht 2,8

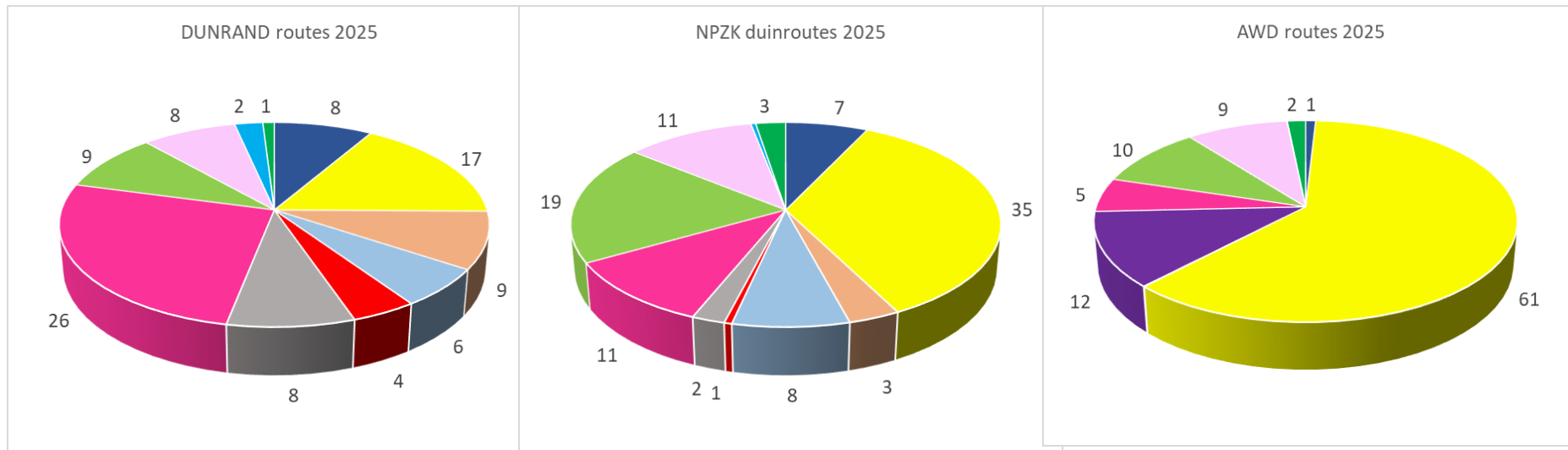
Bloemen per maand

- extreme droogte in de duinen
- in de zomer weinig gele composieten, vooral duin- en bezemkruiskruid in de duinen
- duinrand routes meer bloemen door schaduw, vocht en relatief weinig begrazing

Op gelijke schaal

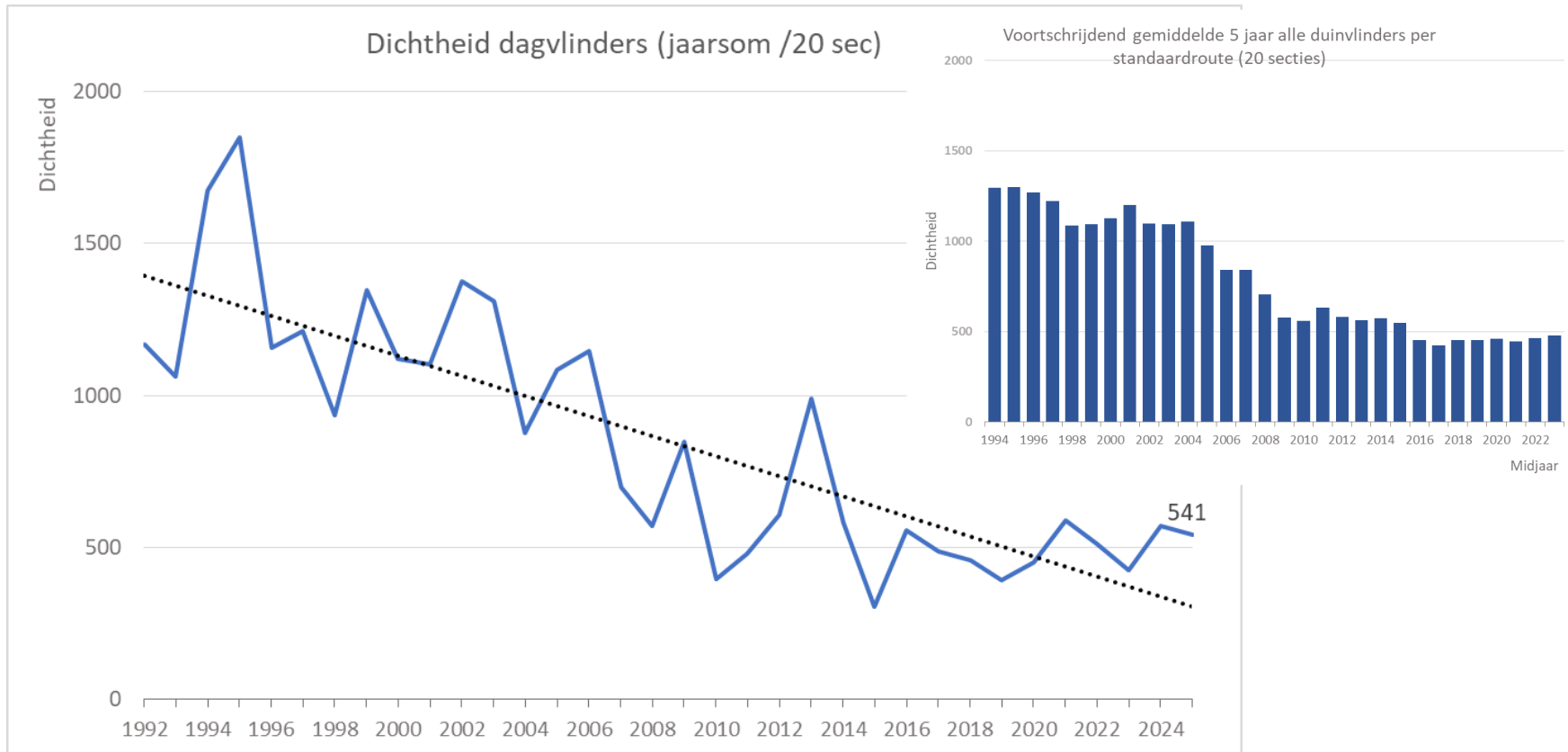
Verdeling van nectarbloemen

- Duinrand en NPZK gevarieerd
- Vrijwel geen bloemen van slangenkruid en ossentong op de duinroutes (<1%)
- Vrijwel geen bloeiende schermbloemigen, kruisbloemigen, koninginnenkruid/kattenstaart en overige composieten op de AWD routes (<1%)
- Braam minimaal op de AWD routes (1%) maar struikhei (12%) bloeide uitbundig
- Onder de lipbloemigen (9%) is de bloei van watermunt terug op AWD routes

Trend van aantal dagvlinders

- De dichtheid van alle soorten vlinders op een standaardroute van 20 secties is sinds 2016 vrijwel stabiel en gemiddeld 500 vlinders per jaar
- 541 in 2025
- 45% daarvan is bruin zandoogje en hooibeestje

Dichtheid en soorten

Alle routes

- 16.860 dagvlinders
- **32** soorten, gem. **16** per route
- 1.689 nachtvinders (5 telsoorten)

AWD routes

- **471** dagvlinders per 20 secties
- **31** soorten, gem. **15** per route (13 in 2024)

NPZK duinroutes

- **397** dagvlinders per 20 secties
- **28** soorten, gem. **17** per route (17 in 2024)

Duinrand routes

- **773** dagvlinders per 20 secties
- **30** soorten, gem. **18** per route (19 in 2024)

Terug te verwachten?
Bruine eikenpage
op braam en liguster
vooral NPZK en
Duinrand routes

Nieuw binnengevlogen:

Koninginnenpage

Route Oosterduinrel AWD

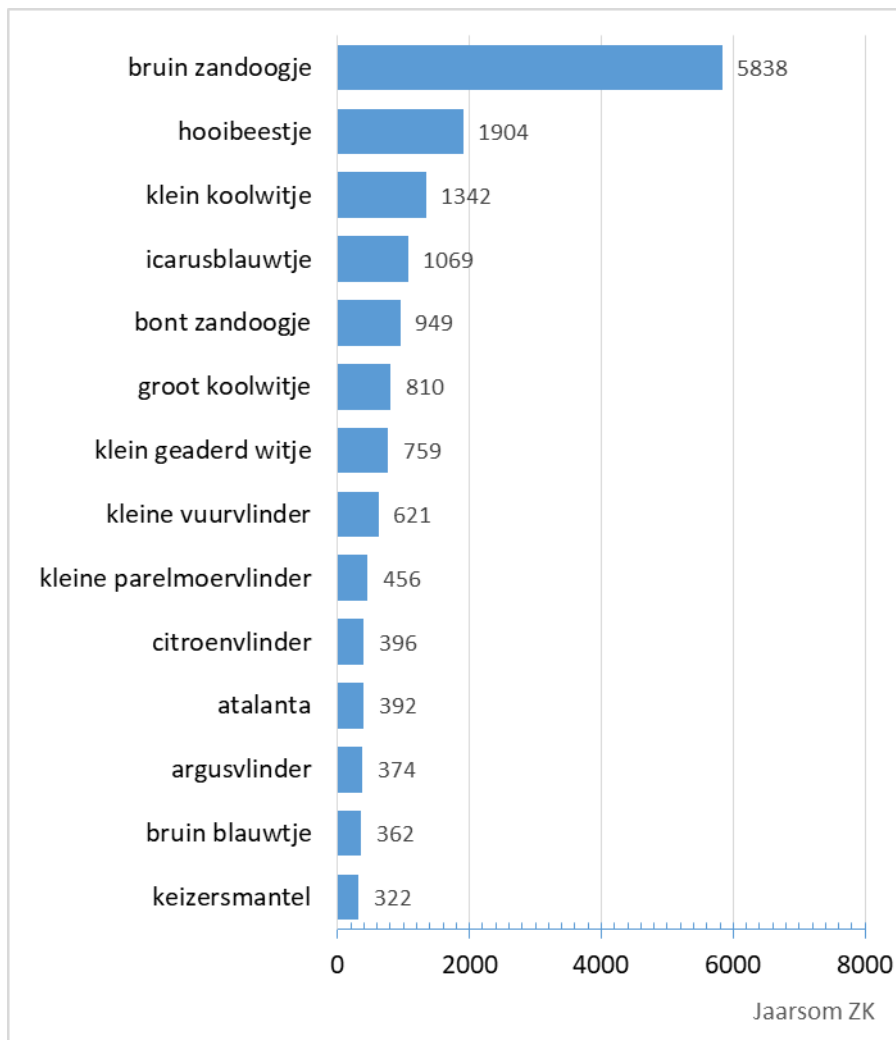
Keizersmantel

topjaar na 2018

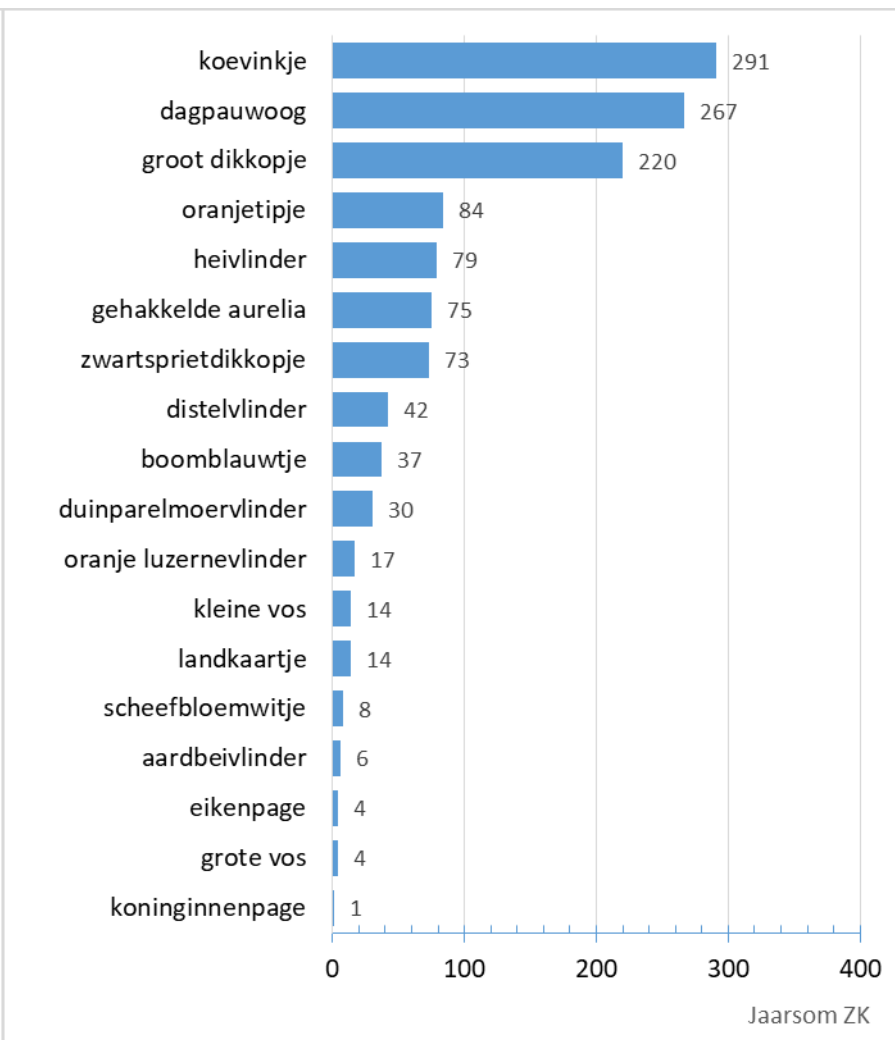
322 vlinders, 17 routes

Jaarsom per soort Zuid-Kennemerland

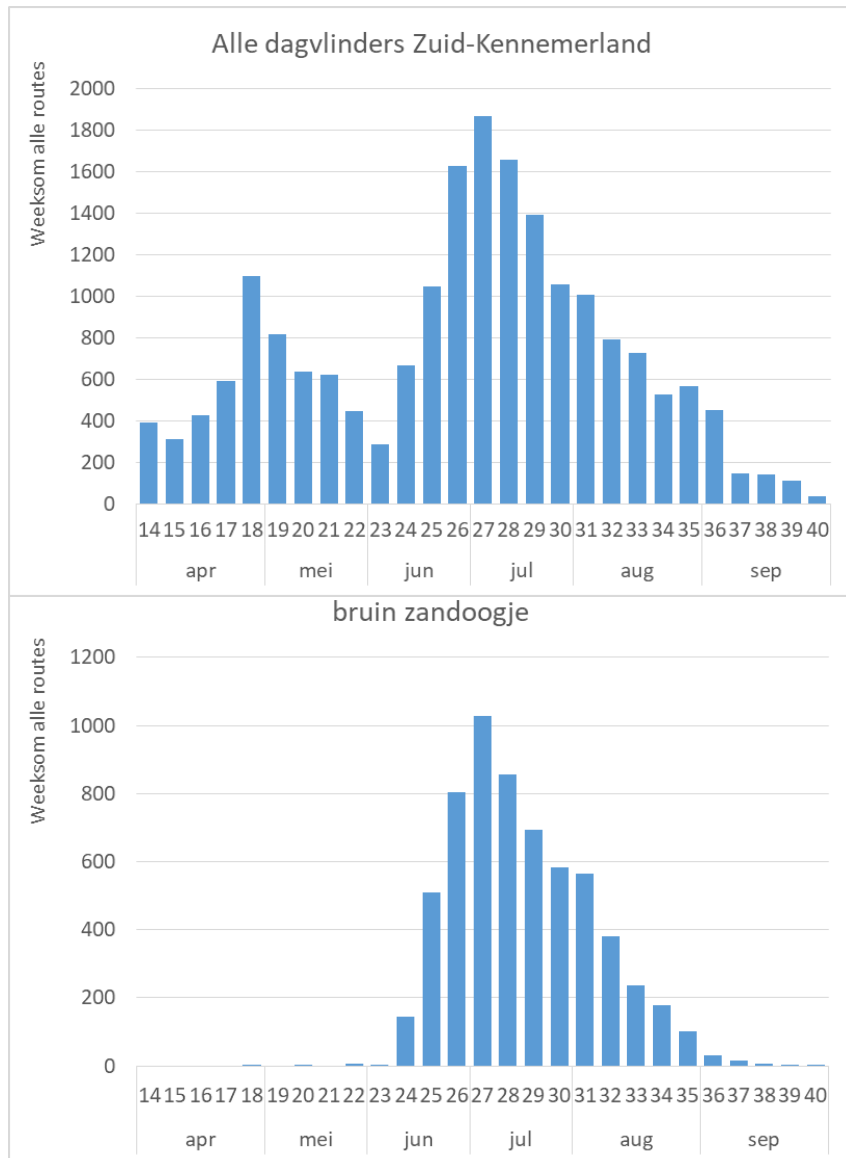
Talrijk-vrij talrijk

Schaars – zeer schaars

Vliegtijd van vlinders

- 1^e piek al eind april, 2^e piek al eerste week juli
- Voornamelijk bruin zandoogje
- Snelle daling van aantal in de hittegolf van augustus
- Ook andere soorten hadden een slecht naseizoen
- Geen teken van late generaties

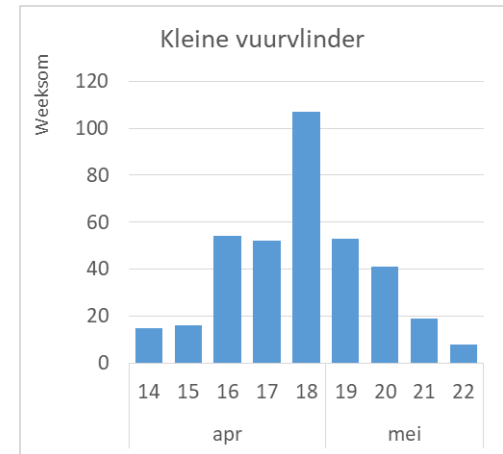
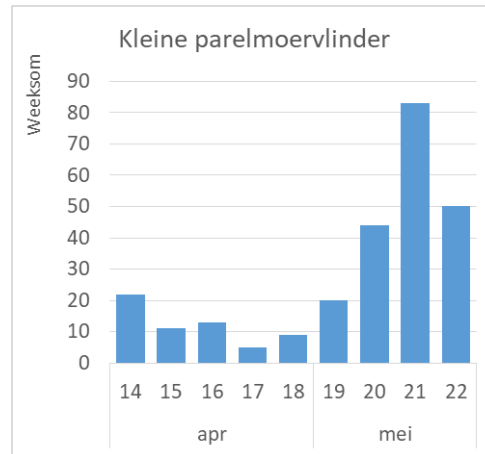
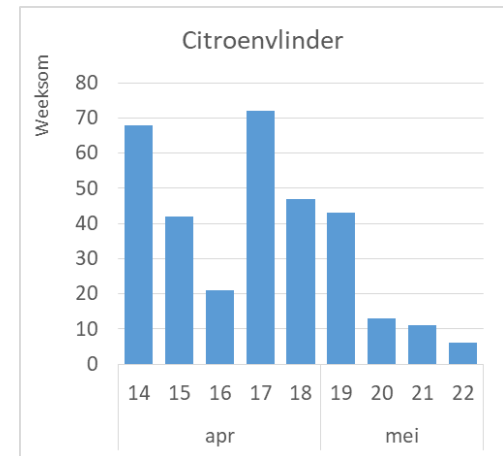
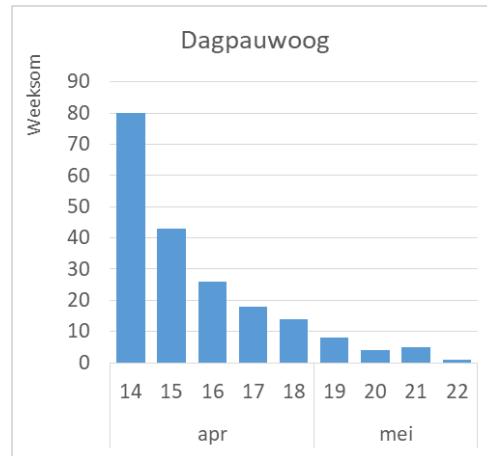
Bruin zandoogje:

- verreweg de talrijkste duinvlinder
- 1 generatie van eind juni tot half augustus

Vroege vliegers

Eerste telweek april

dagpauwoog	80
citroenvlinder	68
klein koolwitje	31
kl. parelmoervlinder	22
klein geaderd witje	18
kleine vuurvlinder	11
bont zandoogje	10
oranjetipje	7
groot koolwitje	5
gehakelde aurelia	4
atalanta	2
boomblauwtje	2
kleine vos	2
sint-jacobsvlinder	2
grote vos	1

Enkele soorten van de 32

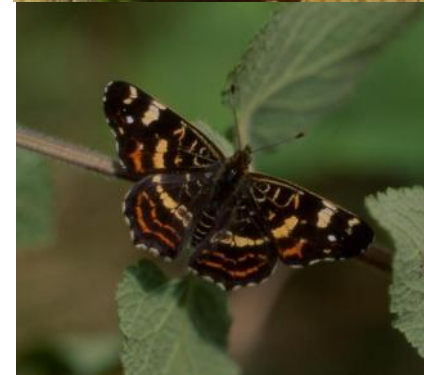
- nr 9: **Kleine parelmoervlinder** (456x), terugval van jaarlijks gem. 940 vlinders in de eerste 20 jaar
- nr 12: **Argusvlinder** (374x) landelijk bedreigd. Bij ons vrij talrijk, vooral AWD routes (313)
- nr 18 **Oranjetipje** (84x) goed jaar (15 in 2024) en ook weer in de AWD gezien (3x)
- nr 26 **Kleine vos** (14x) terugval van gem 129 vlinders per jaar

Mogen meer gezien worden

- **Duinparelmoervlinder** (30x) veel minder dan 2024 (60x) vooral AWD en NPZK
- **Aardbeivlinder** 4x AWD, 2x NPZK, sterke terugval van gem. 100 vlinders/jaar in de eerste 20 jaar
- **Landkaartje** (14x) in de lift, ook weer AWD 6x
- **Grote vos** (4x) binnenduin routes, meestal vroeg in het voorjaar in bos, zonnend op bladstrooisel of hout
- **Scheefbloemwitje** (8) in IJmuiden, zeedorpen landschap langs de spoorlijn en Kennemermeer

Werkgroepleiding: Eveline Zeilstra-Stouten, Lydia Stilma
Foto's: Romanie de Groen, Lydia Stilma, Joop Mourik,
Chris van Daalen, Peter van der Weiden, Kenneth Tas,
Verslag: Joop Mourik, 11-3-2026

Bijlage 1 Lengenda nectarbloemen

Bloemen van (vrij) veel voorkomende nectarplanten in de duinen en bossen van Zuid-Kennemerland

	Braam: vooral zwarte braam in bos en struweel, dauwbraam
	Distels: akkerdistel, speerdistel, kruldistel, kale jonker, driedistel
	Gele composieten: paardenbloem, duin- en bezemkruiskruid, bitterkruid, biggenkruid, klein hoefblad
	Koninginnenkruid-kattenstaart*
	Kruisbloemigen: look zonder look, pinksterbloem, koolzaad, grote zandkool, zeeraket
	Overige composieten*: duizendblad, madeliefje, margriet, knoopkruid, klit
	Schermbloemigen: berenklaauw, fluitenkruid, peen, blauwe zeedistel
	Struikhei
	Vlinderbloemigen: klavers, rolklavers, (vogel)wikke, lathyrus
	Overige nectarplanten: akkerhoornbloem, viooltjes, ooievaarsbek, reigersbek
	Lipbloemigen rood-paars-blauw: watermunt, hondsdrif, tijm, brunel
	Slangenkruid-ossentong
	Struiken: wilde liguster, kruipwilg en andere wilgen in maart-april

* In de figuren: Overige composieten inclusief distels en knoopkruid en Koninginnenkruid - kattenstaart samen

Bijlage 2 route nrs-namen gebieden vlindersoorten

route nr	route naam	Sectie	Gebied
273	Rozenwaterveld	19	AWD
274	Paradijsveld	19	AWD
275	Middenveld	16	AWD
276	Zwarteveldkanaal	15	AWD
277	Eiland van Rolvers	17	AWD
279	Blauwe weg	20	AWD
281	Het Heitje	14	AWD
283	Groot Zwarteveld 2	18	AWD
468	Zeeveld Noord	16	AWD
469	Mussenveld	15	AWD
470	Zeeveld Zuid	18	AWD
471	Eiland van Rolvers Oost	10	AWD
472	Donderhoek	10	AWD
475	van Stirumsduinen	20	AWD
1589	Langeveld	14	AWD
1617	Klazewei 3	17	AWD
2290	Oosterduinrel 2	20	AWD
233	Vossendel	19	NPZK
234	Ogenkuil	17	NPZK
236	Konijnenberg	19	NPZK
237	Koevlak	20	NPZK
238	Lage zeeveld	20	NPZK
239	Oosterplas	20	NPZK
248	Koningshof	20	NPZK
285	Lammetjeswei	16	NPZK
481	Kraansvlak 3	17	NPZK
1054	Cremermeer 3	10	NPZK
2435	Bokkedoorns	18	NPZK
3200	Pompstation Noord	15	NPZK
3201	Klein Doornen	19	NPZK
3338	Heilige Land	15	NPZK
3601	Kraansvlak Meertje van Burdet	14	NPZK
230	Spoorlijn IJmuiden	20	RAND
247	Elswout	19	RAND
482	Noordduinen	13	RAND
1737	Kennemermeer IJmuiden 2	20	RAND
1872	Middenduin Zanderijvaart	16	RAND
1980	Overplaats-Linnaeushof	16	RAND
2291	Schapenwei 2	15	RAND
4088	Duintuin Kennemerduinen	4	RAND
4125	Thijsses's Hof, Bloemendaal	11	RAND

soortnaam	wetenschappelijke naam
aardbeivlinder	Pyrgus malvae
argusvlinder	Lasiommata megera
atalanta	Vanessa atalanta
bont zandoogje	Pararge aegeria
boomblauwtje	Celastrina argiolus
bruin blauwtje	Aricia agestis
bruin zandoogje	Maniola jurtina
citroenvlinder	Gonepteryx rhamni
dagpauwoog	Aglais io
distelvlinder	Vanessa cardui
duinparelmoervlinder	Fabriciana niobe
eikenpage	Favonius quercus
gehakkelde aurelia	Polygonia c-album
gele luzernevlinder	Colias hyale
groot dikkopje	Ochlodes sylvanus
groot koolwitje	Pieris brassicae
grote vos	Nymphalis polychloros
heivlinder	Hipparchia semele
hooibeestje	Coenonympha pamphilus
icarusblauwtje	Polyommatus icarus
keizersmantel	Argynnis paphia
klein geaderd witje	Pieris napi
klein koolwitje	Pieris rapae
kleine parelmoervlinder	Issoria lathonia
kleine vos	Aglais urticae
kleine vuurvlinder	Lycaena phlaeas
koevinkje	Aphantopus hyperantus
koninginnenpage	Papilio machaon
landkaartje	Araschnia levana
oranje luzernevlinder	Colias crocea
oranjetipje	Anthocharis cardamines
scheefbloemwitje	Pieris mannii
zwartsprietdikkopje	Thymelicus lineola
gamma-uil	Autographa gamma
kolibrievlinder	Macroglossum stellatarum
mi-vlinder	Euclidia mi
sint-jacobsvlinder	Tyria jacobaeae
sint-jansvlinder	Zygaena filipendulae

Bijlage 3
AWD
routes

Route nr	273	274	275	276	277	279	281	283	468	469	470	471	472	475	1589	1617	2290		
Gebied	AWD	AWD	AWD	AWD	AWD	AWD	AWD	AWD	AWD	AWD	AWD	AWD	AWD	AWD	AWD	AWD	AWD	AWD	AWD
loopweken	22	23	22	21	21	25	11	20	20	20	19	22	21	10	17	19	25		gem 20
gelopen geen vlinders		1		4			1	2				1	1			1			
Secties	19	19	16	15	17	20	14	18	16	15	18	10	10	20	14	17	20	278	Dichtheid
Route nr	273	274	275	276	277	279	281	283	468	469	470	471	472	475	1589	1617	2290	Som	per 20 sec
aardbeivlinder										1	3							4	0,3
argusvlinder	18	193	5	6	8	14	1	10	3	7	8	3	1		7		29	313	22,5
atalanta	5	21	9	5	31	13		8	5	7	4	1	8		11	2	33	163	11,7
bont zandoogje	17	41	7	9	34	60	1	4		1		51	12	47	56		61	401	28,8
boomblauwtje			2															2	0,1
bruin blauwtje	4	44	1	6	9	3		2	3	4	8	3	1		3		12	103	7,4
bruin zandoogje	118	102	19	157	157	181	6	277	108	64	33	56	92	16	183	109	795	2473	177,9
citroenvlinder	8	5	1		4	1									4		6	29	2,1
dagpauwoog	2	13	2		14	12		1	3	8	4	2	2	1	1	2	21	88	6,3
distelvlinder								1		1	1			3		1	10	17	1,2
duinparelmoervlinder									3	8								11	0,8
eikenpage																		0	0,0
gehakkelde aurelia	1					2									1		5	9	0,6
groot dikkopje	10	3				17									4		47	81	5,8
groot koolwitje	10	3	1	1	1		4	6	6	1			3	2	8		43	89	6,4
grote vos						1												1	0,1
heivlinder			23	1	2			2	5	9	3			5			3	53	3,8
hooibeestje	34	73	55	83	89	51	26	161	112	123	118	15	35	25	60	28	63	1151	82,8
icarusblauwtje	53	37	1	33	2	1	3	18	2	7	5	1	1		98	2	121	385	27,7
keizersmantel				6	1	18						6	2	1			143	177	12,7
klein geaderd witje	5	30	2	1	7	17		3				2			3	1	77	148	10,6
klein koolwitje	7	25	7	4	17	11	8	3	6	4	10	3	4	3	54	3	146	315	22,7
kleine parelmoervlinder	7	1	1	1	3	1	1	1	20	30	10			65	7		19	167	12,0
kleine vos		3								1								4	0,3
kleine vuurvlinder	13	20	44	19	19	15	18	69	11	19	8	8	11		16	20	37	347	25,0
koevinkje	1		1															2	0,1
koninginnenpage																	1	1	0,1
landkaartje												1		1	2		2	6	0,4
oranje luzernevlinder			1												1			2	0,1
oranjetipje	1					1								1				3	0,2
scheefbloemwitje	1																	1	0,1
zwartsprietdikkopje		1															1	2	0,1
gamma-uil	2						2	2	1	1	1						6	15	1,1
kolibrievlinder																	2	2	0,1
mi-vlinder						2		7				3					7	19	1,4
sint-jacobsvlinder	16	54	1	1	46	57	1	22	40	33	114	4	18		8	21	40	476	34,2
sint-jansvlinder		2		2	4			24	1	5	3			2	5	16		64	4,6
Jaarsom dagvlinders	314	616	181	332	398	419	68	566	287	295	215	152	172	170	519	168	1675	6547	471
Jaarsom telsoorten nachtvlinders	24	57	1	8	60	75	5	340	47	35	121	4	18	2	13	44	69	923	66
Aantal soorten dagvlinders	19	17	18	14	16	18	9	15	13	17	13	13	12	12	18	9	22	31	gem 15

Bijlage 4
NPZK
duinroutes

Route nr	233	234	236	237	238	239	248	285	481	1054	2435	3200	3201	3338	3601		
Gebied	NPZK	NPZK	NPZK	NPZK	NPZK	NPZK	NPZK	NPZK	NPZK	NPZK	NPZK	NPZK	NPZK	NPZK	NPZK	NPZK	NPZK
loopweken	20	22	13	24	17	24	19	17	18	8	25	16	19	17	18		gem 19
gelopen geen vlinders			1			2		1	1				1		2		
Secties	19	17	19	20	20	20	20	16	17	10	18	15	19	15	14	259	Dichtheid
Route nr	233	234	236	237	238	239	248	285	481	1054	2435	3200	3201	3338	3601	Som	per 20 sec
aardbeivlinder															2	2	0
argusvlinder		10						5		13		1	9	1		39	3
atalanta	24	5	4	12	2	4	8	1	3	2	8	5	8	11	3	100	8
bont zandoogje	65	3	32	50	6	38	12	12	7		7	4	42	15	9	302	23
boomblauwtje																0	0
bruin blauwtje	7	6	1		19			7	1		11	6	15	16	9	98	8
bruin zandoogje	206	85	34	97	49	41	61	109	24	106	87	331	314	46	52	1642	127
citroenvlinder	3		17	85	16	49	17	5	9		8	1	5		3	218	17
dagpauwoog	15		2	2		5	8	1			1		4	6	2	46	4
distelvlinder	3						1	3			1	1	7			16	1
duinparelmoervlinder		2							2		1	4	2	1	3	15	1
eikenpage	1					1										2	0
gehakelde aurelia	5			1		1	4									11	1
groot dikkopje	28			22		2	7	2			3	1	8	7	2	82	6
groot koolwitje	115	4		50	3	62	74	8	15	2	7	6	7	7	9	369	28
grote vos	1								1							2	0
heivlinder		7				1					1	15				24	2
hooibeestje	29	29	13	11	28	13	28	79	31	7	80	52	60	53	41	554	43
icarusblauwtje	20	13	4	2	8		5	35		10	35	8	11	13	31	195	15
keizersmantel	26		2	14	1	20	2									65	5
klein geaderd witje	120		1	33	8	25	31				1		3	4	2	228	18
klein koolwitje	14	6	11	167	11	68	34	42	5	19	7	4	1	3	1	393	30
kleine parelmoervlinder	2	37	6	1	1	3	3	12	19		20	32	36	7	21	200	15
kleine vos																0	0
kleine vuurvlinder	7		3	9	4	8	4	5	12	1	6	61	29	14	4	167	13
koevinkje	47		4	86	22	8	20	7	2		8	4	43	10	2	263	20
koninginnenpage																0	0
landkaartje					1											1	0
oranje luzernevlinder													2			2	0
oranjetipje	4		2	14	1	23	2		5		2				7	60	5
scheefbloemwitje																0	0
zwartsprietdikkopje	3				3		2	4			2	9	16			39	3
gamma-uil	5	2		3			4	3			1					18	1
kolibrievlinder	1							3	1		1					6	0
mi-vlinder	1							1			3		2			7	1
sint-jacobsvlinder	5	15	26	15	28	3	7	51	24		29		66	70	8	347	27
sint-jansvlinder	10	7			5			4	1	3	1		1	13	3	48	4
Jaarsom dagvlinders	745	207	136	656	183	372	323	337	136	160	296	545	622	214	203	5135	397
Jaarsom telsoorten nachtvlinders	22	24	26	20	36	3	12	62	36	3	38	0	74	86	11	453	35
Aantal soorten dagvlinders	22	12	15	17	17	18	19	17	14	8	20	18	20	16	18	28	gem 17

Bijlage 5 Duinrand routes

Route nr	230	247	482	1737	1872	1980	2291	4088	4125		
Gebied	RAND	RAND	RAND	RAND	RAND	RAND	RAND	RAND	RAND	RAND	RAND
loopweken	12	23	16	24	25	22	24	16	14		gem 20
gelopen geen vlinders		2				1			1		
Secties	20	19	13	20	16	16	15	4	11	134	Dichtheid
Route nr	230	247	482	1737	1872	1980	2291	4088	4125	Som	per 20 sec
aardbeivlinder										0	0,0
argusvlinder			6	10	4		2			22	3,3
atalanta	2	7	4	34	27	36	12	2	5	129	19,3
bont zandoogje		28	19	55	56	68	12		8	246	36,7
boomblauwtje				10	9	10		3	3	35	5,2
bruin blauwtje	12		8	15	115	5	4		2	161	24,0
bruin zandoogje	20	648	59	502	231	39	178	2	44	1723	257,2
citroenvlinder		8	7	22	65	33	3	6	5	149	22,2
dagpauwoog	2	7	8	35	44	32	5			133	19,9
distelvlinder		1	1	4	1		2			9	1,3
duinparelmoervlinder			3						1	4	0,6
eikenpage					2					2	0,3
gehakkelde aurelia	1	12	1	10	20	11				55	8,2
groot dikkopje				34	19	3	1			57	8,5
groot koolwitje	11	73		41	106	76	15	7	23	352	52,5
grote vos					1					1	0,1
heivlinder				2						2	0,3
hooibeestje	5	8	35	78	15	8	46	3	1	199	29,7
icarusblauwtje	66	24	4	266	36	5	64	14	10	489	73,0
keizersmantel		3			7		68		2	80	11,9
klein geaderd witje	4	10	4	22	129	164	42	1	7	383	57,2
klein koolwitje	144	34	87	86	73	144	22	32	12	634	94,6
kleine parelmoervlinder			70		5		13	1		89	13,3
kleine vos	6		1	2	1					10	1,5
kleine vuurvlinder	8	8	14	4	10	20	34	6	3	107	16,0
koevinkje					23	2		1		26	3,9
koninginnenpage										0	0,0
landkaartje						5	1		1	7	1,0
oranje luzernevlinder				13						13	1,9
oranjetipje				2	14		5			21	3,1
scheefbloemwitje	3			4						7	1,0
zwartsprietdikopje	14		1	16	1					32	4,8
gamma-uil	1	2		13		1	1			18	2,7
kolibrievlinder	1				1		1			3	0,4
mi-vlinder							1			1	0,1
sint-jacobsvlinder		5	90	4	9	1	3	1	2	115	17,2
sint-jansvlinder				162	7		7			176	26,3
Jaarsom dagvlinders	298	871	332	1267	1014	661	529	78	127	5177	773
Jaarsom telsoorten nachtvlinders	2	7	90	179	17	2	13	1	2	313	47
Aantal soorten dagvlinders	14	14	18	23	25	17	19	12	15	30	gem 17